

Naturskyddsföreningens positionspapper inför FN:s partskonferens om biologisk mångfald (COP 17) i Jerevan Armenien, 19-30 oktober 2026

1. Bakgrund

Halva tiden till 2030 har nu passerat sedan Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework (KMGBF) antogs. Ramverket innehåller ambitiösa mål för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald, men genomförandet går fortfarande för långsamt. Detta gäller i allra högsta grad även Sverige. Trots höga ambitioner i internationella åtaganden brister både Sveriges nationella plan för biologisk mångfald och det nyligen beslutade förslaget till nationell restaureringsplan i ambition och konkretion.

För att Sverige ska kunna bidra till att nå de globala målen krävs en tydlig ambitionshöjning, stärkt styrning och betydligt snabbare genomförande av åtgärder för att bevara och restaurera natur. Världens skogar utsätts för ett växande tryck från jordbruk, avverkning och en ökad efterfrågan på mineraler för energiomställningen. Störst avskogning sker i de tropiska länderna¹, medan problemen i de boreala skogarna i större utsträckning handlar om omvandling av naturliga skogar till enartade, planterad skog.

Utvecklingen är oroande även i Europa och Sverige, där många arter och livsmiljöer i såväl skogs- som havsmiljöer fortsatt har en ogynnsam bevarandestatus. Haven hotas av överfiske, resursutvinning, infrastrukturutbyggnad och klimatförändringar. Enligt FAO är 37,6 procent av världens fiskbestånd överfiskade². Levande skogar och hav är avgörande för biologisk mångfald, klimatet och människors välbefinnande.

COP17 är en viktig arena där världens regeringar måste ta ansvar och agera för biologisk mångfald och klimatet, och för uppfyllandet av mänskliga rättigheter, inte minst rätten till en ren, trygg, hälsosam och hållbar miljö. COP17 måste därför bli ett genomförande-COP där den första globala översynen leder till konkreta beslut som accelererar arbetet för naturens återhämtning.

¹ Key findings | Global Forest Resources Assessment 2025.

<https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/2dee6e93-1988-4659-aa89-30dd20b43b15/content/FRA-2025/key-findings.html>

² FAO. 2026. The State of World Fisheries and Aquaculture 2026 – Blue Transformation: turning vision into impact. Rome. <https://doi.org/10.4060/cd8357en>

2. Naturskyddsföreningens ståndpunkter

Naturskyddsföreningen uppmanar parterna att fokusera på följande tio prioriteringar:

1. Gör den globala översynen handlingsinriktad.

Den första globala översynen måste identifiera var världen ligger efter, analysera orsakerna och leda till konkreta åtgärder. Uppföljning och rapportering ska användas för att stärka genomförandet, inte bli ett självändamål.

2. Stärk ansvarsskyldigheten för genomförandet.

Länder måste hållas ansvariga för att omsätta sina åtaganden i nationell politik, styrning och finansiering. COP17 bör stärka mekanismer för uppföljning, transparens och ansvarstagande fram till 2030.

3. Säkra tillräcklig och rättvis finansiering.

Genomförandet av KMGBF kräver betydligt större resurser. Finansieringen måste vara långsiktig, rättvis och förutsägbar, samtidigt som miljöskadliga subventioner avvecklas. Finansiering till urfolk och lokalsamhällen har ökat något, dock saknas ofta deras meningsfulla inflytande i beslutsfattande och kontroll av hur resurserna ska användas och fördelas. För att nå målen till 2030 behövs skarpare regler som säkerställer att företag tar ansvar för sin påverkan på natur och människor. Det måste finnas tydliga krav på uppföljning, transparens och ansvar när skador uppstår. Även finansmarknaden behöver styras om så att investeringar bidrar till att bevara och återställa ekosystem i stället för att driva på deras förlust.

4. Genomför ramverket med ett rättighetsbaserat perspektiv.

Mänskliga rättigheter ska genomsyra genomförandet av ramverket i sin helhet. För att uppnå detta måste de strukturella barriärer som begränsar deltagande adresseras, och de specifika risker som miljö- och människorättsförsvare (EHRDs) står inför behöver uppmärksammas, inklusive kriminalisering och det krympande civila utrymmet till följd av allianser mellan företag och stater. Urfolks rättigheter, fritt och informerat förhandssamtycke, jämställdhet, ungdomars inflytande och skydd för miljöförsvare måste vara centrala delar av genomförandet.

5. Stärk deltagandet från urfolk, lokalsamhällen, kvinnor, ungdomar och civilsamhället.

Att erkänna och respektera urfolk och lokalsamhällens rättigheter, kunskapssystem och bidrag till bevarandearbetet liksom garantera deras meningsfulla deltagande i beslut, genomförande och uppföljning är centralt för att åstadkomma ett långsiktigt

skydd av biologisk mångfald.³ Ett framgångsrikt genomförande förutsätter meningsfullt deltagande från de grupper som berörs av besluten. Deras kunskap, erfarenheter och rättigheter måste vara en integrerad del av beslutsfattande, genomförande och uppföljning.

6. Integrera biologisk mångfald i hela ekonomin.

Naturkrisen kan inte lösas enbart genom traditionell naturvårdspolitik. För att nå målen i KMGBF måste biologisk mångfald integreras i politik, styrmedel och investeringar inom jordbruk, skogsbruk, fiske, energi, handel och finanssektorn.

7. Stärk företagens roll och ansvar för biologisk mångfald

Företag, investerare och finansiella aktörer har en central roll i genomförandet av KMGBF. För att minska påverkan på biologisk mångfald, klimat och mänskliga rättigheter behöver kraven på tillbörlig aktsamhet, transparens och ansvarstagande stärkas. Detta är också en viktig del av genomförandet av KMGBF:s mål 15, som syftar till att stärka företags och finansiella aktörers ansvar för sin påverkan på biologisk mångfald.⁴ COP17 bör därför verka för att företag identifierar, förebygger, hanterar och redovisar risker och negativ påverkan i sina verksamheter och värdekedjor, i linje med FNs vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UNGP)⁵ och OECDs riktlinjer för multinationella företag⁶.

8. Stärk genomförandet för marina och kustnära ekosystem

Den globala översynen⁷ visar att marina, kustnära och sötvattenekosystem är underrepresenterade i länders åtaganden och genomförande jämfört med terrestra ekosystem. Samtidigt är även länders åtaganden och finansiella resurser för få och underfinansierade. COP17 bör därför bidra till ett stärkt genomförande för havs- och vattenmiljöer genom generellt ökade resurser till genomförandet, förbättrad uppföljning och kraftfullare åtgärder för hållbart fiske, restaurering och skydd av marina ekosystem.

³ Programme of work on Article 8(j) and other provisions of the Convention on Biological Diversity related to indigenous peoples and local communities to 2030.

<https://www.cbd.int/traditional/doc/cbd-8j-brochure-en.pdf>

⁴ KMGBF Target 15, Businesses Assess, Disclose and Reduce Biodiversity-Related Risks and Negative Impacts. <https://www.cbd.int/gbf/targets/15>

⁵ FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, 2011.

https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁶ OECD:s riktlinjer om ansvarsfullt företagande för multinationella företag, 2023.

<https://www.regeringen.se/contentassets/1393746692e54f7884bdd149e655b246/oecd-s-riktlinjer-om-ansvarsfullt-foretagande-for-multinationella-foretag.pdf>

⁷ Global review of collective progress in the implementation of the Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework.

<https://www.cbd.int/doc/c/5611/c35f/aa96bdcd816f5952d586a777/sbstta-28-02-add1-rev1-en.pdf>

9. Säkerställ att klimatpolitik och biodiversitetspolitik stärker varandra.

Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald är nära sammanlänkade kriser. Åtgärder för klimatet ska samtidigt gynna naturen, och insatser för biologisk mångfald ska bidra till klimatanpassning, resiliens och hållbar utveckling.

10. Motverka falska lösningar.

COP17 bör främja åtgärder som ger verkliga och långsiktiga naturvinster. Åtgärder som flyttar miljöproblem, legitimerar fortsatt exploatering eller riskerar att skapa nya ekologiska och sociala problem, så kallade falska lösningar, måste undvikas. COP17 bör prioritera finansieringslösningar och styrmedel som ger mätbara, långsiktiga och rättvisa resultat för biologisk mångfald. Särskild vikt bör läggas vid att stärka finansiella aktörers ansvar för att identifiera, förebygga och hantera risker kopplade till avskogning, skogsdegradering, klimatpåverkan och kränkningar av mänskliga rättigheter, i linje med ambitionerna i EU:s avskogningsförordning (EUDR)⁸.

Från ambition till genomförande

Världen har redan de mål, indikatorer och processer som krävs för att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald. COP17 måste därför handla om att omsätta ambitionerna i praktiskt genomförande och leverera de politiska beslut som krävs för att nå målen till 2030.

På nationell nivå måste den tillträdande svenska regeringen i handling visa att man står bakom det globala ramverket och snabbt vidta kraftfulla åtgärder för att nå målen till 2030. Sveriges handlingsplan för biologisk mångfald behöver revideras för att motsvara ambitionerna i KMGBF och kompletteras med tydliga mål, styrmedel och finansiering.

Regeringen bör samtidigt säkerställa ett ambitiöst genomförande av EU:s naturrestaureringsförordning,⁹ öka takten i skyddet av värdefull natur på land och i havet, stärka artskyddet och förvaltningen av hotade arter samt säkerställa att jordbruks-, skogsbruks- och fiskeripolitiken bidrar till bevarandet och återställandet av biologisk mångfald. Sverige behöver också avveckla styrmedel och subventioner som driver naturförlust och kraftigt öka investeringarna i skydd, restaurering och långsiktig förvaltning av värdefulla ekosystem.

Endast genom en sådan ambitionshöjning kan Sverige bidra på ett trovärdigt sätt till att uppfylla målen i Kunming-Montreal-ramverket och vända förlusten av biologisk mångfald före 2030.

⁸ Förordning (EU) 2023/1115. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj/eng>

⁹ Förordning (EU) 2024/1991. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj/eng>

Relaterade policydokument

Det här dokumentet innehåller Naturskyddsföreningens ståndpunkter i frågor som rör FN:s partskonferens om biologisk mångfald (COP 17). Föreningens ståndpunkter i sakfrågor finns i följande dokument.

Policyer

Föreningens långsiktiga och övergripande ställningstaganden beskrivs i föreningens policyer.

Naturskyddsföreningen har policyer om följande områden:

- Hållbar samhällsekonomi
- Klimat, energi och transporter
- Skogen
- Jordbruk
- Hav och vatten
- Miljögifter
- Jakt och viltförvaltning
- Mineral
- Globalkompassen

Du hittar alla aktuella policyer på vår webbplats naturskyddsforeningen.se.

Positionspapper

Ett positionspapper innehåller föreningens mer detaljerade ställningstaganden i avgränsade frågor. Du hittar alla aktuella positionspapper på vår webbplats naturskyddsforeningen.se.

Remissvar

Naturskyddsföreningen svarar årligen på ett stort antal remisser på riksnivå, regional nivå och lokal nivå. Riksföreningens remissvar publiceras också på vår webbplats naturskyddsforeningen.se.

Rapporter

Naturskyddsföreningens rapporter finns samlade på vår webbplats naturskyddsforeningen.se.